

1. Fitxa NODAC del fons municipal

1. ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

1.1. Codi de referència: CAT AMM 01 01.

1.2. Nivell de descripció: Fons.

1.3. Títol: Ajuntament de Martorell.

1.4. Dates: 1842 – actualitat.

1.5. Volum i suport: 1.687,20 metres (11.300 capses - 3.829 llibres), paper. 3.500 fotografies (majoritàriament positius, b/n i color). Cartelleria i grans formats.

2. ÀREA DE CONTEXT

2.1. Nom del productor: Ajuntament de Martorell.

2.2. Història del productor

Martorell va pertànyer, durant tota l'Edat Mitjana i fins la fi de l'Antic Règim, a la baronia de Castellvell. En foren titulars els llinatges Castellvell, Montcada i Foix, per successió. El 1369 la baronia va passar a la Corona, i el 1474 va ser comprada per Lluís de Requesens i Joan de Soler. Del llinatge Requesens va passar, per successió, al dels Fajardo, Álvarez de Toledo i Caveno.

La Universitat de Martorell es va constituir el 1344, quan Roger Bernat, vescomte de Castellbò i baró de Castellvell i la seva esposa Constança, van concedir als habitants de Martorell el dret a elegir jurats i dos cònsols per al govern de la vila. Des d'aquest moment, el municipi va anar adquirint diferents privilegis concedits pels seus senyors, com l'impost del pa i el vi (1400), el de construcció d'un pont i cobrament de pontatge (1437), un solar per a construir la cort de la Universitat (1509) i la celebració de mercat els diumenges (1556).

Amb el decret de Nova Planta (1716), l'antiga universitat va passar a ser ajuntament, amb alcalde i sis regidors.

El 1837 va entrar en vigor l'abolició de les senyories, aprovada el 1811, pel que els pobles de l'antiga baronia van constituir els seus respectius ajuntaments, entre els quals el de Martorell.

El segle XIX va ser molt turbulent políticament: el 1848 el general Pavía destituïa l'ajuntament i n'elegia un altre de la seva confiança. El 1869 Martorell es va sumar als alçaments federalistes i el 1872, Joan Martí, Xic de la Barraqueta, fill de la població, va proclamar la República Federal.

Martorell va rebre dues visites reials, el 1908 i el 1925. Durant la guerra civil, la població va ser bombardejada per l'aviació italiana i ocupada per les tropes franquistes el gener de 1939. El 1979 s'hi van celebrar les primeres eleccions democràtiques.

2.3. Història arxivística

Els primers treballs encarats a constituir l'arxiu municipal van començar el 1981, de la mà del Sr. Alfred Mauri Martí, arxiver municipal. L'arxiu tenia una seu provisional a les golfes de l'edifici històric de la Casa de la Vila, amb un dipòsit addicional situat a la Casa Mestres. L'any 1990 va ser traslladat a l'antic hospital de Sant Joan, que n'és la seu actual, amb un dipòsit addicional al carrer de Llorells, tot i que de 2010 a 2015, degut a unes obres d'ampliació, l'arxiu va ser traslladat provisionalment a l'Ajuntament. Des del 2006, l'AMM està adherit a la Xarxa d'Arxius Municipals.

2.4. Dades sobre l'ingrés

El fons és conservat per la institució productora. Des de la creació de l'arxiu, les transferències s'han realitzat de manera més o menys reglada, segons si hi ha hagut arxiver o no. Des de finals de 2018, les transferències de documents segueixen una instrucció de treball, validada pel secretari municipal.

3. ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

3.1. Abast i contingut

Conté tota la documentació, en qualsevol suport, generada i rebuda per la institució en l'exercici de les seves funcions.

A més a més, s'hi conserven els fons Montal, Serrats, Parellada i Hospital de Sant Joan (donacions) i el fons Josep Sanaura Thomàs i Josep Sobrepera Parellada i el fons familiar Coral Serra (cessions).

3.3. Informació sobre avaluació, tria i eliminació

Els documents anteriors al primer de gener de 1940 són de conservació permanent. El procés d'eliminació o conservació dels documents posteriors a aquesta data segueix el que estableix la normativa i els procediments pertinents.

4. ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

4.1. Condicions d'accés

Documentació de lliure accés, llevat d'algunes sèries que contenen dades considerades sensibles d'especial protecció, segons la legislació vigent.

4.2. Condicions de reproducció

La reproducció de documents de lliure accés és permesa, condicionada sempre a l'estat de conservació de la documentació. La reproducció de documents de caràcter creatiu (fotografies, plànols, cartells etc.) queda subjecta als drets d'explotació que se'n poguessin derivar en cada cas.

4.3. Llengües i escriptures dels documents

La immensa majoria de la documentació és en castellà. Hi ha documentació en català en el període de la 2a República i des de l'establiment de la democràcia (1979) a dia d'avui.

5. DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

5.3. Documentació relacionada

Hi ha documentació municipal o relacionada estretament amb el municipi dispersa en diferents arxius:

-Museu Municipal Vicenç Ros: 124 pergamins, dels quals 48 són de temàtica municipal, 43 procedeixen del fons Albareda, 21 relacionats amb les famílies Raspall-Darets i Fuster i 12 de procedència incerta.

-Arxiu Nacional de Catalunya, Arxiu del Palau-Requesens, fons marquesos de Los Vélez i marquesat de Martorell: documentació relacionada amb el patrimoni de la família Requesens i els seus successors.

-Arxiu de la Casa Medina Sidonia, fons Martorell (Requesens): documentació relacionada amb el patrimoni de la família Requesens i els seus successors.

-Biblioteca de Catalunya, fons Josep Salvany i Blanch: fotografies.

-Arxiu Comarcal del Baix Llobregat: Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Martorell (1844-1984), Cambra Agrària de Martorell (1967-1994), Col·legi Mare de Déu de la Mercè (1956-2000), Junta Local de Llibertat Vigilada de Martorell (1944-1962).

7.ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

7.1.Autoria i data: Martí Vallès Reyes, 16/10/2019

7.2.Fonts

Per a informar l'element Història del productor s'han emprat les fonts següents:

CLOPAS BATLLE, I. *Resumen histórico de Martorell relacionado con la historia de Cataluña*, Gráficas Martorell: Martorell, 1945.

DURAN CAÑAMERAS, F. *Historial de Martorell*, Ajuntament de Martorell, 1936.

ESTEVEES, A. (dir.) *Martorell: guia del patrimoni històric i artístic*, Centre d'Estudis i Divulgació del Patrimoni: Molins de Rei, 1997.

MAURI, A. *Martorell segle XXI*, Ajuntament de Martorell i Centre d'Estudis Martorellencs: Martorell, 2007.